

Posudek diplomové práce

Pedagogická fakulta UK, katedra germanistiky

**Název práce: Wolfgang Herrndorf: Tschick. Didaktische Adaptation des Romans und seiner
Filmadaptation**

Autor práce: Ing. Marek Lang

Studijní program: Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní a střední školy

Vedoucí práce: PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.

Oponentka: PaedDr. Dagmar Švermová

Cílem předložené diplomové práce je představit didaktické zpracování románu „Tschick“ a jeho filmové verze a nabídnout „netradiční“ způsoby aplikace do výuky němčiny. Jako základní metodu pro adaptaci a efektivní a motivační výukovou integraci do hodin německého jazyka zvolil autor Ing. Marek Lang formu literárně-didaktického projektu.

V kapitole 1 **teoretické části** práce diplomant definuje literárně-didaktické pojmy, blíže se zabývá propojením literatury a jejího filmového zpracování, významem a možnostmi jejich efektivního zařazování do výuky. V souvislosti s rolí literární předlohy, filmového zpracování a možnostmi jejich funkčního přenosu do výuky se autor věnuje rovněž i otázce používání nových informačních technologií a nabízí různé aplikace, které lze v hodinách cizího jazyka účinně, tedy i smysluplně využívat, a to nejen pro zvýšení zájmu, resp. motivace žáků, ale například i pro vyšší výchovně-vzdělávací/kognitivní, kulturní a estetický efekt.

2. kapitola poskytuje základní informace z pohledu literárně-vědního o autoru Wolfgangu Herrndorfovi a jeho díle Tschick (románu a jeho filmové verzi režisérky Fatih Akin). Tato analýza díla a jeho protagonistů je pro autora Ing. Marka Langa do jisté míry i východiskem pro didaktické zpracování části praktické.

Ve 3. kapitole se diplomant zaměřuje na volbu vhodných metodických postupů a organizačních forem výuky s důrazem na plnění cílů cizojazyčného vyučování (SERR a jeho stupně osvojování si cizího jazyka), se zaměřením zejména na komunikativně-lingvistické kompetence. Autor se na základě studia odborné literatury rozhodl pro uplatnění tzv. výukového **mikromodelu** a **makromodelu**. Uplatněný mikromodel bude nejvíce odpovídat didaktickému cíli, tj. pracovat s literárním a filmovým dílem v konkrétní třídě dané jazykové úrovně (A2). Výukový mikromodel je členěn do osmi etap/fází: úvodní/vstupní fáze, motivační fáze, prezentační/seznamovací fáze (seznámení se s cílem, tématem), induktivně-deduktivní fáze, komplementační fáze, procvičovací a upevňovací fáze, fáze transferu a aplikace/zevšeobecnovací fáze), kontrolní/hodnotící fáze. Toto výukové schéma je podkladem pro pevné strukturování jednotlivých vyučovacích hodin. Na rozdíl od mikromodelu, lze makromodel rozčlenit do tří fází souvisejících s recepcí literární a filmové předlohy a vytvářením kritického přístupu jak k samotnému dílu – ději, tak k jednajícím osobám.

Subkapitola 3.5.3 je věnována **projektové výuce**, jejím východiskům, principům plánování a evaluace a aktivizujícím formám přístupu k jazykovému i nejazykovému učivu.

Praktická část práce obsahuje vedle konkrétních vstupních informací o způsobu realizace projektu rovněž i základní údaje o výuce němčiny (počet hodin úroveň...), seznamuje se studijním programem a obecnou charakteristikou školy (G Arabská), oborovým zaměřením a strukturou tříd (1. B, D, E). Další kapitola je věnována **přípravné fázi** projektu, včetně upřesnění podmínek realizace

(pomůcky, vybavení učebny IT přístroji) a časovému vymezení projektu. Jak důkladná příprava projektu předcházela dokumentuje např. tabulka 6.1 (výběr scén filmu, časová dotace) a tabulka 6.2 (jednotlivé fáze projektu). U každé vyučovací jednotky je dán cíl/téma a je k ní přiřazen výukový materiál s metodikou jeho funkčního využití v příslušné hodině.

Kapitola 6 popisuje vlastní **průběh projektu**, jednotlivých vyučovacích hodin (8) a jejich hodnocení (sebeevaluaci). V rámci hospitace jsem měla možnost se zúčastnit výuky němčiny v 1. projektové hodině. Překvapilo mě nejen zaujetí žáků a jejich angažmá v rámci plnění jednotlivých kroků, a to jak v rámci činnostně orientované fáze (výroba plakátu), tak i komunikace při dosavadně poměrně nízkém stupni jejich lingvistické úrovně (A2). Díky podrobné a do detailu promyšlené metodické přípravě byly dosahované dovednosti žáků jak v oblasti řečových dovedností, tak i jazykových prostředků na dobré úrovni, přestože se jednalo o myšlenkově náročné literární téma. Co lze rovněž ocenit, žáci se nebáli v němčině komunikovat (mezi sebou) a samozřejmostí byly i dotazy v němčině (viz hospitační záznam a rozbor). Kromě posthospitačního rozboru a hodnocení uvádí autor v závěru své diplomové práce vlastní hodnocení výsledku projektu a hodnocení z pohledu žáků-účastníků projektu formou dotazníkového šetření. Jednalo se o celkem šest otevřených otázek, na které žáci odpověděli pozitivně (hodnocení 1-2).

Závěrem:

Předložená diplomová práce Ing. Markem Langem je ukázkou cílevědomého a zodpovědného přístupu jak ke zpracování teoretické části práce, která se opírá o studium rozsáhlého souboru odborné literatury (12 knižních titulů, 30 online pramenů), tak rovněž i ke zpracování části praktické. Na přípravě a realizaci projektu jsou patrné zkušenosti a erudice autora, které získal jak během svého praktikování, tak učitelského angažmá na gymnáziích Nad Štolou a Arabská.

Práce je psána německy, obsahuje abstrakt, klíčová slova a anotaci v němčině, angličtině a češtině a závěr v němčině. Jelikož je celá diplomová práce psána německy, lze doporučit rovněž i české resumé. Rozsah práce je 86 stran, včetně seznamu použité literatury. Podstatnou část práce tvoří přílohy (125 stran), které blíže specifikují přípravu jednotlivých vyučovacích hodin, podrobně dokumentují projekt a poskytují informace z vyhodnocení projektu (hospitační a rozborový list, dotazníky).

Diplomovou práci Ing. Marka Langa **d o p o r u č u j i k o b h a j o b ě.**

Otázka k obhajobě:

Zvažoval jste o realizaci projektu v rámci výuky reálií? Čím by se takový projekt lišil od literárního projektu?

V Praze dne 14.8.2019

PaedDr. Dagmar Švermová